Fangeliv i 1945 år

av

Waldemar Kuemu

Tromsø

DAGBOK 192

Dagboker 192

0647700192

Fangstfeivet i nordishavet og på land på Svalbard i 45 år av Waldemar Hansen

Innhold

Vil bli som vei ledning efter min erfaring på fangst område da jeg fra første gik sbr interesse for dyrenes liv og gang:

1895

Når 1895 kom min far Sören Hansen og sa at nu skulde jeg få vare med på ishavet i skole ferien han bad mig gå til skomakeren og ta mål av gjöstövler. ja det blev liv i dagen til skomakeren og på veien traf jeg mange av mine kammerater og fortalte dem om turen, ihvi ar de sa, du som ikke er endnu 11 år skiten gjöinen op med ungan du ser dig. jeg svarte at jeg skulde nok skyte gjöinen for det kunde jeg.

Denne tur var ikke en almindelig

fangstbåter det var en Lord Ht Arnold Pitt Pondon som hadde fått bygget en isbar skute med Dampmaskine i Arendal Fartøiet fik navn „Victoria" og var på 210 tonn brutto. Min far hadde eftr byen med bygningen. o min far hadde vært Lordens mand på flere turer på fangst i norge og overvintret på Danskøen Svalbard i 1888–1889 Samt hadde Lorden vært med på fangst i 1894 med fangst Tegnen som var fars fartø. Denne tur skulde far være istads og Skipper Vilden Arendal var føre besetningen var 19 mand deraf 6 fangst-folk fra Tromsø.

Min mor hadde da nygift sig med gode klær og sjøstøvler hadde jeg fått så jeg så ut som en liten gjømand da vi startet fra Tromsø den 14 Juli Vi kom da under Sørkap på Svalbard efter tre dagers fart derfra gik

vi inne Storfjorden og traf da isen, der
blev da fangslet en del Storkobbe og
Ringsel (Snadd), der fra blev da kunne
lagt ostover for at fænde bjørn vi kom
da inn i isen ved Kong Karls land
der var store is flaker og Bjørn var
der og se til Stadighet der blev da
fangslet 26 døde og 6 levende alle
bjørnene Gjorde Lorden Selv, nær kom en
som var Skadde Skut under ut jagene
på fastisen den vilde kun ikke
Gjøre ha da jeg Skyte ikke had døde
bjørnen også måtte Skytteren Skyte den
vi var da længere Ostover i drev isen
og der traf vi på Selen, der blev
da fangslet 600 men da vilde Lorden
ikke ha fler av dem Sort, det blev
da og gå til Spidsbergen for at be efter
Proviant, da vi Kom op til Klaasbyen
Skedet traf vi Svalbad og der blev
dræpt fler Skytter vi gik da til

Skäfjorden for at skyde ren der lå da
to langt fastöier fra Tromsö „Sodfjeld"
og „Lönik" de hadde da skut 100 rein
hver Lasten var da oppe i dalene og
skjöt 38 rein. Kjödet fikk mannskabet for
at bære de ned, det var ren alle
steder og se Lasten var en meget flink
jeger og aldri så man at han skjöt
et dyr eller en fugel for fornöielsens
skyld Somm vi har da had flere ut
linungen her oppe som har skut ren
bare for hornene og lat skrotten ligge
men den sparken har man aldri fad
has på. Vi forlot da Spitsbergen og kom
til Tromsö den 14 September og hadde en
vel lykket tur Jeg fortalte da til mine
kammerater om kjönnene som hadde unger
når den lagde ungene ifjen langt borte
på isen og lurte sig selv ind på selen
og slog den ifjel med et slag ungene
kom da springende til mor, og hun

rev op selen og ungene fik slike blodt først
og når Hvalros moren tok ungene under
Svøiven for den skal under for den var
mygt red for ungen når fangstbåtene
for skulle den i vandet for at kaptenene de
og når, hvalrosen hugget hul i båtene
og at fangstfolkene måtte stikke vålkene
i hulene for at båten ikke skulle gå
fuld av van.

Jeg blev da og reise hvert år i sommer
ferien når far gjorde to ture og det
gjorde han alti siden ut med fagt
liggen medjom april og var inne med
last i Juni og så blev jeg med andre
turene til jeg var konfirmert da blev
jeg med fra våren og da jeg var 17 år
var jeg anskytter. 19 år gammel tok
jeg Styrmandseksamen og samme
vår fik jeg føie en fagt. Expres
Sse var 26 tonn mange i Tromsø
synte til far at jeg var for ung og

vilde gjøre indgelse og nekte mig og fæ
fartøi men far mente at han vilde hvad
jeg duet til og-så blev jeg og klarte fra
Tromsø 20 april 1904 og var hjemme igjen
i Juli med fuldt lads.
Jeg kom da fra den tid fort flue
Ruter. Dampe Rustre og Motorfartøi
~~fra 1914.~~ med Seil & Rutere fik
vi store erfaringer ved land og i sjøen
og havde mange hårde timer som jeg
skal tale ved Skrive. Jeg har arbeidet
med is Kart observationer siden 1903 for
det Danske meteorologiske Institut og for
Docent Hoel i mange år indsendt
mig fra alle dyr og fugle som fandes
i Barentske om råde.
Da jeg i 1909 Kjøpte en Jagt „Sealthjelmå
begynte jeg og tænke på ungdel fangsten
i Vinterhalvåret at vi ikke skulde
ut tidligere end i april. jeg besluttede
mig da i 1911 og seile fra Tromsø tidlig

da jeg begynte at reise i februar mente folk i Tromsø at det var galmands verk og seile ut i mars, men det jeg hörte jeg ikke på jeg startet 1ste mars. Vi kom til isranden v/ Sone (dvs smøgen) så 40 nautiske mil i VNV av Kapp Kanin idet var da spredt og vi begynte at seile SÖ men i igjennem isen vinden var svak av VNV så det gikk sagte for at komme frem. da vi kom ca 10 nautiske mil inne i isen møtte tal Rank, men fik da se Selen på isen som hadde ynglet Det var sel på tusenvis så langt øie rak med en god Rikert. Laode nu fartöiet bak og båtene rodde til den tætte Rank og slaakede sig frem mellom flakene, den var löipe mellom flakene så fangerne Rende ikke oå inn til Selen. vi fangede til det blev mörkt og fik 326 Kvitungen Ut på natten sprang vinden om til West. vi begynte

da a. Rydde ut for isen begynte og bli
tät og fast i isen vilde vi ikke bli
med länge hemma utan vi forlade seng
fangsten noe dagen efter blev det bra
vær. men isen holde tät og vi kom
ikke inn til fangsten. vi så fangsten
fra topstörene flere steder. vi seilde
da frem av til bake langsat iskanten
og var hele tiden opp mod Cap Bathurst
enkelte steng steder fik vi i kanten.

Den 26 mars var det da kommet
flere fartöier til iskanten der av 6 russ
fartöier. om efter-middagen begynte
det og blåste op av Vest og ut på
natten blev det ostrangelig storm som
jeg aldri siden har sett i Hvitehavet
~~vi bakkede~~ vi la da med stor mast seil
og döget utanom stöene gik i
land så i natten mirke så det
ut som store snø skaber som
brytende i mot os, når vi var

med i bölet dalen var det stille
floien på toppen hang bent ned, o. när
vi da kom op på bölet toppen, var
det som orkanen skulde slite os ner
med sig alt 27 bladde det likt hårt
vi så da flere fartöier o. Kl. på
dagen fik vi se en bråkning som
gjorde det av med en ruder, siden
fik vi höre at alle mistere hadde
havt tak vinden gik da til
NW og det satte då i med hulde
det först da snöjde ut over havet
og klimen begynte at böie
den 3 april beler det stille og vi frost
fast i isen ca 25 nautiske mil
i nord av Kap Kanin, så da to
andre fartöier ligge fast. Jeg hadde
ett störke flinke fangstfolk som hadde
været med mig flere turer, vi beler
da enige om at sette os på hal ran-
sjon men Ar. hadde Robbe kjöt nok

så man slaps og selde det var hvedsagelig
kaffe surrogater margarin som matte spares
på, for at holde ut. hvis turen blev lang
og som den også blev. Vi kom bis av
isen 26 mai men kunde ha kommet
flere gange hvist det hadde vært maskin
skute i den tid trakte isen op flere
gange og det så flere gange smått ut
isen skrunde sakteint op flere ganger
så vi la helt apsel på isen men
vi fik ingen skade Vi drev tiden
med forskjellig lek og alle hadde
godt humør på at det blev valfart
når vi kom ut av isen.

Da vi da endelig kom ut efter
efter og ha ligget 5½ døgn fast traf
vi mange fjeste som fortalte os
at Vagt skibet Heimdal hadde vært
og let efter os og alle trodde vi var
forlist Vi fik da høre om dekmens
herjing de 6 nætter var ~~forfærdet~~ og

og alle mennesker var om kommet. alle
Fartöi som var på vei til isen hadde
Eli haveriske og måtte til norge og
reparere dels for brekte forriggen og
dels for Knuste rekker og flere hadde
tjen tad Båtene fra vi var bare
4 Fartöi som ingen skade fikk mendig
Allehånde Hammerfest „Fingus" „Freyr"
Ogsa Tromsö og vi i norge hadde
Det forlisset flere Fartöie og gjort stor skade
på bryggen langsett Finnmark kysten

Vi satte da kurs for Nordsen
da vi hadde seilet et døgn traf
vi på en av de Konstrede Ruter
det var en Russeruter ved navn
Ægil Sjøen hadde brukt bygge maskine
og alt var revet bort som var på
dek vi forsökte da og rette dem
men det blåst hårt og så kom det en
liten kuling så vi måtte forlate
den. Vi talte da dog Rydde isen

mellem Spidsbergen og Novaia Zemlia
hel Sommeren og først den 5 September
kom vi til Tromsö men vi hadde god
fangst og så havde vi at vi var de første
første Selfangere som kom til norge
med hvalrosser, og efter den tid blev
at Selfangere med fangst flåten tidligere
og tidligere.
I 1915 solgte vi D/S "Fridtjof" til Kommunen
27 februar i Vardø Kirkeby. vor da i fuld gang
og den Russiske-vagt båt „Bakan" var
da ikke opbygt skib i Hvitehavet, men
la da i bukter og odde ut for Russiske kysten
og det blev forsøkt Russerne at det, men
så for vrant selen og dit inn hvite-
havet jeg dit da ind og var dygs for
vagt båt fra Russisk hold fint
vær og Sprut it det var den 10 april
da vi kom så langt inn at vi
hadde Cap Orlow i 54° grad i selen
i vandet som skinnede frem og-

tilbake bevis på at den vilde gå snart på isen. vi la os da i skil. Kl 9 aften får vi se to Russe Kutre komme utgående en damp og en motor Kutter Vi la bare i skil og de kom klos under os. Fik da se at Motorkutteren førtes av en russer Dikin kom kordde i Tromsø og var gift med en Tromsø dame. Han praiet og bad mig omkord jeg vodde omkord og, trodde det var på Selskab men jeg blev andst vn Skipperen fra D/K Andromeda var Kommet omkord til Dikin Da jeg vel var Kommet over RKRen kom begge Skipre med knytte naver op i ørene på mig, os så, nu er du arestert og min båt bliv gjet om-kord til „Fridtjof" og jeg matte følge med de inn i Kaykutten. Det vilde dig bi bestal os mente at jeg Kom inn i hvitehavet og tog maten fra de, og la frem nogen Russiske papirer, som

jg ikke forstod og mente at de var opsyn
i stedet for „Bakan" og nu skulde de
ta mig på skap til Johanetki og der
skulde jg få min straf.

Jeg over tenkte saken og så at jg var
i en vanskelig situation. 1800 sel
på kjølen og hvorav fangsten ødelagt
hvist de fik herre dommo over mig

Dikins kunde godt norsk og jg hadde mange
gange talt med hann i Tromsö, og holte hån
for en bra kar. Jeg sa da til Dikins at
han måtte da dit med 20, men han
vilde ikke hore på det ble kommandert
da 30 mand ro ombord i skuitbjat og
ta al amunition og geværen det blev gjort
men da sa jg at de måtte skyffe mig
ombord så skulle jg gå godvillig
til Johanetki for at bygge og skyte
i den tætte is var håbløs De gik
pludsw og satte mig ombord jg
turte ikke kaste anker. og Andersmeda gik

fort og så vi Dikin efter D/K "Andromeda"
gjorde adskillig mere fart end vi. men
vi/k "Lemnitzalonseki" Dikens fartøi gjorde
dagsmne fart som os. 7 knob i stille
vær. Vi gjorde os klar til sømning
da dikin vendte fra Ved og seilede
nordøst, da vi kom tvers av Kotin-
ås var vinden Frisk alle seil blev
strakt og kursen lagt mot nord
fuld Damp på maskinen og Fiskhjalp
kappet fra flak bd dansk fem
over ikaruk som vinden hadde
gjort mellem isen så det var en
lyst en på hvar side for fulle os
da, men vi slog og lag fra de
stadig og kl 3 morgen så vi ikke
de mere. Kl på end begynte vi og
tresse fanel strukes plaiede da flue Twnsö
og Yammufes Kjendinger fik av de amerikan
og Jevaer, og spurde om vi skulde
slå følge og gå ind og kulde på

da det var sel nok der inne
Russerne) men ingen av de hadde lyst
på leiken efter 4 dages opholt ut for
Kap Kanin, da jeg til mine fangevfolk
her er intet og bed dem vi gå ned over
om vi ikke kunne faa sel nok vi blisse
Dikin for jeg tror ikke de har vært ned
i polen når de ikke forfulte os lengere
folkene var enige. og vi satte fuld
damp og gik ned inn igjennem
isen. Dagen efter laa vi på bygge
vidden de lå i fangst og isen
var svart av sel så langt øi kunne
skorte alle baten og fanget folk til
Russerne var i virksomhet i fangsten
Dikin la i en åben rak med
fartøiet „Andromeda" lå lengere inne
i isen " Vi gik ikke til 11/12 „Semutsidden"
Diken stod i tinden vi var da midt
mellem Spitsbergen og Kap Kanin så vi ingen
av landene kunde se. Jeg så da
til Dikin at jeg hadde vært i Vardø

og talte med den Russiske Konsul og han
sa, at de ingen ret hadde o. ta ammunition og
gevær fra os og at de ingen opsyn var
men mulegens hadde for-lite ammunition
selv nu da Krigen stod på. derfor
skyal de ammunition fra mig. De kom svarte
ingen ting på dette men spurte mig
hvorledes de fiskte i Vardø jeg svarte
at nu skulde han få se hvorledes
norske fangst folk fiskte sel. da
spurte han mig, om jeg hvisste at vi
var innen for territorialgrenten, svarte
at jeg var ikke god navigatør som han,
og der med begynte vi og fangste
"Rudesmeda" gik da til Dikson
" men de gjøde ingen anstaltninger for
og tas as vi fik 600 sel i det slaget
og efter vi kom hjem til Hammerfest
fik vi høre at den kalven jeg satte
i Dikson skemte for de hadde ikke
ammunition og senere måtte Russerne

Denne fortelsning om 1914 min blå i boken, for fortelsningen 1915-

levene alt tilbake til Konsul Robertson som var min reder.

1914 Gik jeg til Hvitehavet med D/K. Fridtjof Skuten av februar mnd. kom til Hvitehavet 3 mars dårlig is forhold tat kant og 17 dag mins som holte syk seilte ved Kanten så det var usikkert kommelig og komme ind til ~~sag~~ ung fangsten vi gikk da nord ove til 73°30 ~~og~~ 40° l.O. f.G. og traf da en del sel. Der ligger nemlig en isodde fra 38° 42° lengde og strømmen ar den isodde som driver helt ned til 71° 30' nbr så fremt ikke vinden forholdt ødelagger isen fra 74° nbr og den opgående lege nde gås der en overvands Kulde strøm, der fra denne isen den odden nær ikke sydlig vinde for mugt med den, Vi fangst folk kalder den for Vo odden, og den gives as som Aldus

Ynglie en del sel når den ligger dyd
nok og er i stimle, er den tak
og ligger længe med vil ikke selen
Ynglie omkring – den er altid flere kjørne
i den verden. Vi lå da den en tid og
gik da igjen til Vikehavn da vinden
begynte at bidelagge isenodden og selen
fra stranden. Vi blev da og lite længer
til Runden men fik ikke nevneverdig
fangst. Og Rudlen begynte op slippe
og selen holde sig ind fra trædgrunden
og den torde vi ikke gå da vagt
Isåken Baken var stadig og de
vi gik da rund om igjen og hadde
da 1400 sel på kjølen. Jeg bestemte
da og gå til Sprudbugen for at få ved
men vi traf mange hindringer
da isen var vrang og vi hadde
lite kul. Men da vi endelig kom
ind Isefjorden måtte vi fast i den
som lå tvers over fjorden fra

Cap Ler til Sauhavn vi fik da låne
Kulbaer og fik Kasbonit hos en Svenske
som hed Nilsen, han la vaget for
anlægget inne ved Trädlösa stationen
det kom da et fartöi til fra Yttelandet
som var fri fra Kul nemlig D/K. Nona
Skipper Ludvik Larsen vi slo os da
sammen og begynte og skyfe ut
Kul i en liten gruppe på Cap her
men da vi hadde skuet ut 340 Kul
sak hvar rasslet hengen ned
og det var med hel at ikke
3 fanget folk her måtte tale
like da hengen skyfet ned, da
vi skulde gå ut fjorden fik vi
dl 7 mand komme gående fra
Sauhavn drivs den som lå ut
fra fast iden var tat men farbar
i strim skeftningen De kom
da om bord til mig og spurte
om jeg vilde gå til norge med

150 mand. Det var Kularbeiderne
som kaldte varet den vinteren og de
sa at "15" "Munro" la fast inne i
Sackaron og kom ikke ut av isen
og di kaldte like en ingen med. Jeg
skulde ja til 100 pr stykke hvis
jeg vilde føre de til "munro", det var
en smik på tanken og jo lenkte
som så det blir en lit del og farge
for den går både paa bord og på
land. Vi tok ombord de 4 mand
og begynte og forfølge isen mod
"munro". "Munro" var anlagt
"både og føres av en skipper Jakobsen
Jeg lastet da klimmen og efter 10
timmer var vi ved siden av
"Munro" jeg ropte da at han måtte
"handles" hurtig da isen vilde trang
sette fat da jeg på bestem så
at vi hadde 15 ton vinn i ankers

Det knaglet da med sakken Ritho

mnskn Svenskn engelsmænd og amerikanere så dukkert på fiskkjøf vår fult på en liten stund. Jeg tænkte nu har du tat vatten over hode, vi gikk da overbokkeli fra munn og begynte og pusste at frem med aaren vatten. Jeg ropte da fra kisten når fiskkjøf det lit fast i mellom flakene, hop med en 30-40 mand på hver side og kjel skuta så gåe det fortere frem .. og med kua rop gikk det som det var smurt Jeg hadde to båter liggende på slep og denne samlingen på Forlandsøsen mellom vi skulle Rulle vi kom os de der-til og fikk ca 9000 de så nu hadde vi plenti med til bubbene. De åt og drak egg så det klod efter men da vi skal reise ut

for isRanton og fikk 2 Hyse hver dørsing. da
lå dagg blostrnk som bølgedumpene
i Kjøvandet og flesk av Gubbene
sat da, som stemme hardhester
med hode på RaRKe og vilde
gi mere hold. men alt gikk bra
og da jeg endelig fikk tal på alle
var det 133 mand og vi var 14
i bedstningen vi ornet da pelsinger
og Seil på tankene i nummet
Det lå bleo hus rum for alle, men
på vantanken måtte vi ha vagt
for de Kjøtelke vilde ha vand stadig
vi kom da til Tromsø efter 4 dåne
og fangsten maatte på land så
det var en lut fangst og fangst.
Vi Rullet da i Tromsø og Gik
da til nordsiden av Spitsbergen
på Kobbe av Hvalros fangst og Kjøte
det godt og var i Hammerfest i
September.

Kampen med Sild Skutene.

Jeg må her fortelle litt om tilvarkan
med Sildene. Det var for det
meste Jagt fartøi som brukte. Få
Kutre mange av de var ikke
av beste Sorten som i dagen og
dagige tide vinds Seilere, og mange
var ikke godt bygget, men de
kunde likevel godt forlis, alle var
godt ut rustet om ikke så god
proviant som nu, men mat var
det nok, av mon mistet almindelig
på 5 – 6 Mann. Angående fangst
båtene var de i bedre stand da som
nu, der var altid kompas i skabet
og kagge med vand spiker hammer
øks og sink, under lund greyte
og Kaffe kjel lense flere kupeer
til nu er det da på en anden
måte da det er maskin kraft
i alle fartøier, de følger båtene

så de altid sier di, om våren i
storm og vinn på is Ranken hadde
vi mange hårde timer for at holde
os klar is Ranken og bankene av
is på dagene Dit, når de mange
gang vinden løiet knapt av, måtte
vi ligge i båtene og bukten fra
is Ranken afor at fartøiet ikke skulde
drive i Ranken og bli vrak, men
Det gikk, der var ikke en dag mine
og se på en ekt fangstmand.
Under land fangsten kunde man
flere gang vare opi 8 dage fra fartøiet
man kodde på mile vis når det var
stille, og drog ap fangst på land når
båtene blev lastet, når det da blev
vind kjølo kom fartøiene efter, somme
tider lå de til kavnd og man
matte ro flere gange efter den
fangst man hadde drept. Det
var mange gang man kunde få

stykt veir og da matte vi hvelve
båtene ~~og~~ til dalt. Gjøre op store
bål så vi så mange gang ut som
nogle av røiken, det e da en god
ting at vedved findes over alt, det
hende og så at tåge kunde komme
knapt på. når man fangelt ut i
is. man tog da stakk pulung
med båkkespadet på fastoil, eller
på et andet fastoi som var nermere
end vares. men enkele gange satte
isen dat før vi kom frem, og da
måtte man forlate fangsten som
man hadde fanget for at sette
båtene over isen og komme i råken
Det hende at man blev så lange
borte at vi måtte spise rått kobbe
kjød og drikke kobbe blod. engang
i Vesten isen var kaupunet fiske Andersen
8 dag borte i tåge og fant da endelig
en Hammerfest Jagt som kom hjem

tåge lunen fra. han var med sin bror
Hemming Andresen som førte "Skyp. Pivalen"
av Tromsø. men et ting hadde man da
igjen med disse lange rom under land
man blev godt kjent. og da i mange
uhöver når isen kom sattene kunde
man få lunt fartöiene opi gode havner
som det fandes mange av, men flere
gange måtte man ta fast i store isfjel
som stod på grunn og ligge og forfare
efter som strøm og vind gik.

Isforholdene

I årene 1896 - 1899 hadde vi gunstig
isforhold ved Spitsbergen da var vi
mint Vardøfarlandet flere gange, men
så blev det en isperiode fra 1900 og
til 1918 som vi ikke kom mere Vardø
landet og da hadde vi motor og
Dampfartöier men siden den tid
har det været like is. undtagen i
1926 da var det umuligt og komme

lengere endt til Lyrøinne ved Nordøstlandet og fra Øst Kom vi ikke længere op end til Kap Aloen på Nordøstlandet
Der lå da Stor is nærmest Som var mile vis lange og brede, men selve-
holdt skyldes da Stadige nordlige vinde jeg hadde da også den gangen
Øiekjøp av Hammerfest og forlot ikke isKanten før den 6 Oktober 1925
var det meget åbne vand jeg kan Se ved Spidsbergen jeg hadde da DNK
„Svalbrand" og gjør da en extra tur for at Se om Gillisland existerte
vi Kom da helt op til 81°20 nbr og 35° Lofg.
og i Sikk bart veir Så vi ikke land men
Store råker i Nord vi lodet flere Steder og
fik 100-120 famner Vi var da denne
Samme flere gange ved Hvitøen som
jeg også var i Aug 23-1924 var på land
og hentet Sten prøver til Docent Holm
men under Sådde ikke vise det

isfrie land på øen har vi det gjort så
har vi i 1923 funnet Andre. For øen var
da like bar på det sted som da de fant
Andre. I det siste 20 år har isfjellene
i Beaufortsjøen minket kolossalt
og landet kommet frem, flere breer
som ikke var synlige er nu blottede
og flere breer er nu kalvet så de er
fjorde. Jeg skal her gjøre mine unge
lesere som tænker på at drive sel
fangst en veiledning når man
kun gjør store selfangster i både
dårlig og godt isforhold. For eksempel
at det er like is i Victoria og det
i Behrings stræde har blåst W Westlige og
Nordlige vinde i den 20
siste dager har vi havet mellem
38° - 42° d. o. f. C. du vil da en
masse av den sel som ikke unger
hvelpe til ut over våren blir det

Stormen af SO og Syd og dab Vår Frost
med ödelagelse av den i odde. Flere
gang har jeg og andre had feil av
dette gang vi har vænt med at den
har gåd West over. eller til Kvitehavet
Flere vil dröje før 15 mai. dette
har da gåd til is Kanten under
Gåseland Novaiasemlias Ö W pynte
og der fra op i Kalhof Sundet hvor
man har gjort store fangster. for
fartöine har fåd del på Kvitehavet
Den del som Ynglar i Vesten isen har
alti sin Ynglings plads 72° nbr til 74° nbr
lengden Kan da bli forskjelig efter som
isåren er, det Kan da variere fra
130 W.l. f. G. til 15° O.l. f. G. når det er
store isår efter Ynglingen gå da
gammel Selen nord over og holde sig
på 75°– 76° nbr i Vårfeldingen.
Under land og på bankarne efter
Storkobben har Strömmen mest og

si for Langsten, da Stokkebben ikke får
fat is som skuver, den vil alti ha
abning for flaket den ligger på, for
med engang kan skyte sig i hjørn
når faren kommer av hjørn eller
fangstflaket. Der er kund flere gange
at et factoi kommer bil en canke eller
en fjord i fint veir og fin is, ingen
Stokkebe sees på isen, en og anden
kan sees i vandet, da det er et dyr
som ikke går i skimmen. Så kan man
kare se får, men det kan da være
en stor del kåle på cankene og i fjorden
skimmen kan da i den tid factoiet
kommer sette inn fjorden. og på cankene
sette inn mod den fatte kant. der
for er ikke Stokkebben vagse på isen

De utfarne vil da gå de fra utenom
og få en kommer, men de utfarne fangst
folk vil da av vente neste skimm
som for dyer id. og da går Stokkebben op

Hvalrosen der imot Hålen når iken Ekkunne
den bryde sig ikke om björnen da den
vet at björnen ingen Chegt får med den
Björnen er ved Hvalrosen, den kan vare
hove hvor björnen kommer kommende
og Hvalrosen Kommer og angriber den
og dreper den på Kort tid, da Hvalrosen
likte godt Spak. Jeg har sed når
den angriper Selen og har i dens mave
flere gange funnet maven fuld
av han og Skind bitter av Sel og
stor Robbe, Så også engang at Hvalrosen
tok på en björn i vandet og fik ai
den et par hugg med tenderne, men
bjö kom sig op på iden, med en
flere i Lårek vi Hjöt da björnen
opha den Kamp med Hvalrosen og
flere gange har jeg sed når björnen
Kommer gående en bestemt retning
og mit Hvalros på iden, har den
Hjort Stor om vei straks den har

har fåd lukt eller blid var Hvalrosen

Dyrenes föde.

Selen eller Saltselen er den husligste Svømmer av Robbe arter og lever av Åle og Lever av Fisken. Selve Fisken har jeg aldri sed den har spist når jeg satar Sild og lodde den sluker den hel. og jeg tror at Selen tar aldri på Torsk når den har Åle Sild og lodde nok. jeg så et exempel i 1911 da var det lite Åle sanden Spitsbergen men Torsk var tilstede og Storsild da Rundt vi finde i Fjorden Selen ap til 18 Storsil i maven min i Sammel tel var maven fuld av Lever og Fisk.
Saltselen gå ned ap til 120 Favnen jeg har vaat ned og fåd den på Garn i den Dybde det var Robgået 1903 i Norge vi brukte små fisk garn og flue fik på Ungar

sel i samme dybde. Klapmusen spiser både fisk og åle han også sel engang at den hadde en liten Håkjøring brand appe i vanflaten som den spidde hvem av han fandt i maven opkil 14 små Ur. Ringselen (Snadden) spiser åle og små fisk som den stupe hul Storkobben snaver sig meget med planke vekst. I Davebay er der en sort sop den spiser og andre planter som voxer på bunden den spiser også åle og fisk jeg fant engang en liten Langel som var i 3 dele i en storkobmave ut fra Kast III ó Storkobben gik ned på banken op-til 90 meter.

Hvalrosen er en dårlig dybde svømmer banken som ovs stiger 30-40 meter er den ikke på men man kan finde den på isen drivende på store dybder men de er den på reise fra bank til bank eller fra land til land

ernæret sig hovedsagelig av skjæl. Hvalen
fandes i mindre vis ved Island. ved
Cap Gjeven har jeg sed i skibsvei at den
har været rot av skjæl når den står
og gaper. Hvalrossen er et selskabelig dyr
holder sig i store flokker ungerne blir
skudt temmelig sjelden dagen efter de
er fanget. En Hvalrosshund kan
ha daas fjor og 3 årsunger i følge
Det at den har ungerne så længe. er
fordi klokkendene vokser sent. og
mest i et så smått kan de ikke
gnave op skallen jeg har sed på
grunt vand ut for Ulvebugten ved
Island at moren gnavet op skallene
og ungerne slod om kring Kendes hode
når de kom op i vandflaten var
der mange gange små skjel som
hade slet fast i vorbulerne så
de så ut som de hadde fult av
vorter på snuten. og spak er den

meget glad i Øy Thi had flere Hvalros unger liverde, og da jeg viste at de voksne hvalrosser drepe sel, gav jeg ungene i melken hyne spak skinke som de skurpet i sig med god appetit. jeg tok morens patte og satte den fast på en liten Øre Kasse og fylte den med melk og spak hullet i patten skar jeg lit større som den var, når jeg kom til Norge fik den melk og leve som den var ube gribelig efter man klappa og bukte patte Kasten det var bare at ha livaret og melk oppe i en skål.

Ha 1923 fanget jeg en Hvalrosunge og kalde den en måneds tid inne i Kamfjorden fór jeg solget den til London Sædbruket Andreas Grundsen patted den. og den blev så tamp og kunde næsten ikke vare Grundsen i lit del-skab Grundsen måtte legge en

Skind trøie ved Sjøhusch den brukte
ungen til hode pute. Fikden ikke
trøien vilde den ikke ligge ved
sjøhusch. når Sundsbøen vodde for
at expedere Lakalbåten trøiste Karlsen
ungen efter og når Sundsbøen var
om-bord lå ungen ved hans båt
ingen svømme-belte-belte hadde ungen
så den var helt løs; den hvidesgjorde
og på den måaten Sundsbøen hadde
den. dyngek dden 16 Kg., den største
Karlsen jo har vaat med er fanget
veide hvidsen 402 Kg efter den hadde
lagt i Salt 2 mnd., den svinder ca
30 o/o så i rå til-tland skulde den
vei ca 5-25 Kg. Så jo antar at et
sådan dyr veier ca 2000 Kg naar den er
fet.

Fiskjøisnio har jeg vaat med og
fanget på hundredevis man
siger for et gammelt ord at kjøisnio

har 10 mands vet og 12 mands skyte
hvad vette angår er den for dum og
nyskjærri men kreftes har den for flue
mand. den skörke jeg her fanget sjöl
en skytter Kristian Knudsen den mälte
12 fot fra snut til hale, og var en
kjempe, på fangst måten efter björnen
er den meget flink, men når den
ikke får lakt av menneske og fastöi
er den alt for nyskjærri og ender
sin dröd for sine underSökelse
Jeg har vært med på at björnen
har vært langt inne på fast iden
Vi har tat tågelur eller Dampflöiten
og flöiten skrikevis, den har da
reist sig på bakbenene og lyttet, å
så har den lakt på sprang like
til fastöiet Hunden er den live red Somme
liden jeg hadde i flue år en Godmodsatte
som vara ene skjænde flink og jage
björnen ut fra fast isen eller store

isflaue engang i Lommebay, var
det en hjørn kanot inne på fast isen
fastnaden ~~itne~~ var dårlig. meget sprekk med
store huller vi sette da „Hanen"
som kunden hete inn over, da
den kom til hjørnet la hjørnet inn
over, men kunden var da stadig
i båten på den så den kom sig
ingen vei den satte sig ned og
kunden ga hals hele tiden. til slutt
hoppet den med i et hull og begynte
at dukke fra hull til hull, men
kunden så den når den kom op
i hullene for at puste, og var da
og ga hals på den til slutt, talte
kunden hjørnen hult ut så den
gik da op på isen og begynte at
springe ut mot Ranen. da fulte
kunden så passende opfor, og
ved Ranen fik den sin dødt
Hjørnes fanger de forskjellige Lel arter

på forskjellige måter Selselen hvem den
sig
kjøv inn på når isen består av skrunz
isflak som har skjøld er isen ikke skjøl
bak Springer den og jager selen ned
stillen sig da opå på et flak og
står aldeles stille og klar til Spring
stirrer ret ned i vandet, når da
selen er nyskjøni og skal op og
titte på sin fiende Jomfru den
med fart og griber selen før
den når vand flaten, flere sadane
Spring går dem, svømmer til
samme flak meller sig, og tar samme
stilling til han får en del, er han
ikke sulten kan han leke sig med
selen som en kat gjør med en mus
før den dræper. Ringselen har huller
på flere og fastis, den jager også
bjørnen med alle ringsel som er
på isen og så setter han sig klar
ved et hul med labben klar og

når da Ringselen kommer for at se
om farvandet er frit kaster han sin
med tabben og Stangen sin inn over isen
sin Kan da leke sig med sin som med
Saksen når sin ikke er sulten

Storkobben svømmer han fra flak
til flak og når han er ved flaket på andre siden
Kobben ligger på, dukker han under
flaket og kommer ret op for neden av
Kobben slår da til eller griper om-
Ring Kobbe og setter tennene i nakken
da Storkobben blir et dyr på ca 250 kg
er det mangemet taske tak for karlen
og få den av livet og flere ganger
Kommer Kobben klar hans fangetak
Jeg har også sett Gjæren har tat en
Storkobbe som lå på fast-is Kanten
den lurte sig på bakken og gjorde et
kraftig Spring og slog klørne i den
men Kobben rev sig fra den de
de får på Gjæen, men det Kunde

å så hende at bjørnen slapp taket for
ikke at drukne da den ikke kan
holde sig under lengre end 3-4 minutter
Parings tiden er fødsel tiden for bjørnen
vart stor under Sirkelle efter blank
fangst folk og andre ekspeditioner, men
Jeg tror at denne forklaring jeg nu
med skriver skal bli den rigtige når man
en gang får fat i et bjørne hode, da
har jeg ved paringen. Samt har
Skipper Wiktor Kornelieusen ved flere
bjørn fra toppen som hadde samleie
det var samme år som jeg så det første
gang 1924. 20/6 Det var et skytte dyr
fra Hopendalen jeg stod i toppen og
blev var 2 bjørner ca 2 nautiske mil
inne i fjæ is jeg trodde på dimsyn
bevegelser på et stort isflak at det
var bjørn med kjæring som lekte da dem
ene var så meget mindre. Vi
begynte og gå inn over mod di

det gik svart trakt for at komme frem
da isen var tæt pakket, da vi kom
Serka 1/2 nautisk mil hadde de
samleie da kanoen var færdig gik
han frem for hode til kvinnen og
la sig. hun blev stående uden
og rørte på sig. i den stilling
stod hun til skude gik og dygt
blev dræpt, hun bryddede sig ikke om
forsøkte nermet sig, han lå til hun
falt da sprang han op og lukket på
hende, kjønsdelen til kvinnen var op
hoven som på hunden når den har
løpe tiden, jeg har dræpt flere kvinner
som har had løpe tiden fra midjø
mai til utgangen av juni. når
man skal finde fisker til is-
bjørnen man søke efter
li om høsten august September
og oktober. for efter alle forklaringer
og efter den erfaring jeg selv har

gåe kvinnen i hi medjø oktober og føder
sine unger i november til medjø desember
som man vet er ungene ca 7-8
tommer lang når di blir föd og i
mars er de på stående som en voksen
man mere lubbene, når kvinnen kommer
ut fra hiet som mange fangstfolk
har sed. Jeg skal her fortelle om en
kjøn som grov sig inn i en snefån
i medjø Oktober. og efter den fortelning
og efter det jeg har sed paa egen
øye likner i min erfaring

Fangstmannen Torkild Ocås lå på
Halvmåneøen på vinter fangst 1908
de fik 89 kjöner. han fortalte mig
engang at han i medjø oktober så
en kjön grave sig inn i en gammel
snefån som lå ut stykke sør
fra skadjenen det var en fuisk vo
med sne bygn så de ikke ingen
jagt efter den, da de hadde gjort

åter og selvskud stående der i nærheten. hele vinteren blev de vist lagt flere gange ved siden av den gamle Sne fåm, en dag først i mars. står hun av får en Bjør ut op for Sne fåmen, gjett som hun er ferdig med flaaygen Kommer Bjørnen gående ut og fra Sne fåmen med to unger, hun sjøt moren av tok en unge under hvar arm og gik hjem. Den sikreste plads for at finde Bjørne fosten er Kong Karls land da der er omtrig et Bjørne hjem om høsten og det viser sig at han Bjørnen ligger og sår i hi når man går rund Kong Karlsland ser man flere steder i Sne fåmen som ligger noksa høit oppe hvit i hvit efter hi og jeg har vært med og drevet flere Bjørner ut av hiene i august men de jeg den gangen ikke hadde greie på passing tiden under Sæle

jeg ikke hjørne kjenne En Skipper Peder Pedersen fra Ulsfjord der ut 4½ hjørnes av hi på Kong Karlsland i august. de blev heller ikke under sökt.

Dyrenes gang.

Selen som er i Nordishavet findes længst av alle Kobbearter og skjönn for øvrigt den største i vandet den Selsel stammer som Grønland i Hvitehavet har jeg fulgt mesten av gangs vis den har gåd fra Hvitehavet efter Grønlandsen i mars kan den ta sig frem ved over langs ikysten til 71° nbr og den fra vende om og gå til havs og vere under Finmark kysten hvist den er åle når da hår selungen begynder i mai for alvor, dåken den is gåt de lit Hvitehavet men det er da de år at isen er gåd ut hvite-havet eller forsvant, vi gåt da en del Salsel nord for Nep Kasin hvist den ikke isen, men skikte pasen sitter Vest

Revns paring å livmorhals
på livmorhals mak

Revns selen fødsle og sygue-
tid
fugle skaft å

Revns sluskab. å lukke sins
R behandling med skapsing

over til NO odden o. gå da langst
is Kosten West ove og er til lading
hut oppe på is, den Russer kloi
for omkring 20 mai til isen som
ligger ved Bjørnø o. Spidsbergen, når
dir er is. Den kår et meget opholds
sted for Sostkap isme i tat is het op
til Fetsmåsme. Salselm søker ikke
efter føde for den er farlig i Juli
mel kårfelding taur på spækket, dr-
for blir den skind mager. om våren
i april går det ca 3 Sallel på 100 kg
fårste dage av Juli går 10-12 på 100 kgr
omkring medjo Juli begynder den at
søke føde og blir kustig fet. sista dage
av august er den like fet som i april
det enste man finder i maven på den
del som fellu kår er lange tynne ormer som
jeg tror er for at holde tarmene og
mavsakken åbben, da jeg aldri
kan sed de ormer i mave og tarmen

når dom spises således har alle kob-
arter i hårfeldingen.

Falselen har og så efter Ungbingen
2 år og 3 år del i sit følge. Dåd
ungerne som er dem födde og begynder
at skifte pells når de er 8–10 dage
gamle forlater mor di, di er da
stok fede av dem melk di har föd
og fortsetter på de fet di har til dem
nye pelt kommer som det går ca 10
dage, di samler sig da i flokker
og går langst ishaven nord over, de
da appe på is som bigen sprot fra
den faste isken i odder og strömmer
og er alti tamme dem skakter da
Hellaps bi Spitsbergen og om sommeren
holder dem sig fra Hellaps sig ost over til
50° L.O.f.G. ~~og enda her~~ efter som dem
finder åle man kan flere gange
finde store Sassbingen på isen Hellaps
på 76° eller 50° L.O.f.G. dem ungdel som

blei Ynglet i Westeisen trakter å så
op til Spitsbergen og stöder på isen
ut for Forlandet hvisk der er is strøm
hvisk ikke gåv dne lengere Øst og blei
blandt i sammen med Ymiskons-
ungane. Det er efter min erfaring. Jeg
så fx exempel i 1910 da hadde vi et
stort is år ut for vest Kysten av Spitsbergen
i strimler hå da 100 nautiske mil
i SWav Hornsund og da kom dt strømmen
av ungsel fra West av vi fangat
på Sudsen vis av dei, og strøm
kom aldri at man i Westeisen
har fåd Sæsmelingen av åssungen
syd fr Jan mai eller nord fr Jan.
Mai, men han fåd åssungen syd fr
Jan Mai som våren efter Ynglingen
med dt kommer av di Polis vinde
dt har blåst di fr dt Kalliga å. og
ungane har drevet med isen sidan Vest kr Jan mai
Ytte fr kysten fr men nesten ikke in
ungsel efter Ynglingen. Da dom blir

langt op i sin dunn drakt, og derfor
kan selbefolkningen minket Rotsalt.
Jeg skal nu fortelle om det største
fel jeg har sett på isen. Det var i 1909
vi hadde et utstrakt isfiskefelt ut for Vest
i april ut Kanten lå til syvoinne på
Murmansk og stak derfra Nord om i
vidden. Langt ut i Kanten, vi var
60 norske fartøier også 8 russere som
vi hadde ved på, den av vas bare
2 motor Rustne resten seilere alle fabi
laslet sie 1 og to turer, den var en dag
Selen lå strak ca 40 nautiske mile
langt Kanten ca 2 nautiske mile
bak var sel beltet, men da var
der ingen ungfangst gjort, da land-
russen ikke fikk fangstet noe
grunnet Selen hadde Ygslet langt
fra land.

Denn Selen som vi kalte årsgammel
sel De går da fra Kilehavet eller isen

nord for Kap Kanin eller Nordden
efter som isforholdene er de forskjellige
år, den begynder sin reise Vest over
med o Mai og de første Skibe i Kanalen
ender isen Ved Spidsbergen ca 18-20
mai den blir da og apholder sig
i den is som ligger fra Isl Kap
og nord langst landet og elsker
spæk is som ligger i Strømen er
det ikke is langst Vest siden af Spids-
bergen fra Sydlen den nord over og findes
den Strømmen ut for Finmarken og bergen
nord ofte til 78°-79° nbr. Går den på
isen er man kan gjøre store fangster
Andre del forlater da disse felter første
dage af Juli og går da SW langs
vidde isbanken Vidt ned mod
Danskestrædet eller nord for Island
ap holder sig da om sommeren den
og ut på hvalen kommer den ap
over og findes da i flere fjorder på

Spidsbergen har sed store Stimmen
i September inne i Liflebay, som
har mat-fanget li med lodde
og i 1927 jeg ove Vintut i Sydgatt og
Magdalena bay, Rom der store Stimmer
vi Oktober og fik Syd langst landet
av Sommeren kan vare mide Stimmen
vrent hele Spidsbergen og har ogsa sed
Store Stimmer ved Franz Jos Fjorland.

Ringsalene.

Under Spidsbergens Kysten og Novaiazemlia holder
Ringselen til inne i fjorden om vinteren
og holder op hul i fastisen sa den far luft
disse hul kan da sneen dekke ove og
temprature holde sig på 00 nar da
Salen i Mars Komme. Graver den sig op
og man ser da på hundre vis inn ove
fjorden på fastisen. den gaver os sa
Rede sted i sneen ved hullet og
Da foder sine unger i ~~sitte dast~~
~~i April~~ medjo april, disse unger

er å så dumm fødde og er hvit gjennom
forlaten sine unger som saldet 9/ø.
~~den ringsel~~ Ringselen ynger også i
disse iskanten men i få antal.
Som sommen trekker di ut av
fjordene når fastisen rotner eller
brækkes op. Trekker da ut til
isen som har store isrenker eller
isflaker som vi fangstfolk kalder di, en
del stopper op i forskjellige fjorden som
har isbreen som kalver stadig. og den
Kalve is hviler den sig på. når så kjølen
kommer trækker den Ringsel som er ut i
floisen under land og i de skjellig fjorde.
på Spitsbergen og Novaiazemlia.

Den beste fjord på Spitsbergen efter fangst
på Ringsel er Leifdebay.

Storkobben

av Storkobbe har vi to stammer den stammen
som er under Novaiazemlia ~~ynger~~ er
færdig med ynglingen 20-25 mai den

stammen som er vendt Spitsbergen Ynglen
til ut Juni alle Kobber paren Straks
efter Ynglingen. Når Storkobben har
Unget og ungen har fått dit er
den Rompdygtig for at gå i vandet og er
hos moderen ca 14 dage.
Den Storkobbe som hører til den Østlige
stamme er om vinteren og våren helt-
ned til Kap Ranin når Sommeren
kommer trækker den op både på
Vest og Øst siden af Novaja Zemlia og
holder til ud på bankerne som ligger
længst landet og inne i Karahavet og
en del trækker fra bankerne som
ligger ud for Franz Josefsland. Den Storkobbestamme
Som er vendt Spitsbergen trækker helt
op til Kvitøen om Sommeren når
det er Smuk is så er om høsten trækker
den Syd om og holder til mellem Vesteren og Våren
Hopenaan og Bjørnøen og Spitsbergens

West Rysl. som den har sine Ygnglenget
pladser

Klapmusen

Er det bare en Stamme av men
vi har en del som öpholder sig ut
for West Spitsbergen när det er såå
den Klapmus trakter mudjö Juni
mod ver o holder til om Sommeren
i NW. av Amsterdamöen i 78° Graf
på en hel Smling av Gjors og Gammel
Klapmus ca 80 nautiske mil i
NW av Amsterdamöen fik 108 på
et dögn Hovedstammen Ygler ved
Jan mai alti Vestom Selen og gå
der fra til Danske Island men en
del samler sig på 74°-76° nbr. og
der kan da om Sommeren i Juni Juli
gjöre pene fangster Klapmusungen
er ikke dunföte Blårygg og lyse sider
Kan også gå i vandel når de har fåd
die av mom. De trakter ikke ind

til Danske skudt første Sommer
op holder sig i Vestisen og man
finder de langst hele Kysten.

Hvalrossen.

Den ene Stamme af Hvalrossen, som
jeg kun ikke udtale mig mere end om
den Stamme ved Spitsbergen og den under
Novaja Zemlia eller Karahavets Stamme
Hvalrossen i Karihavet trækker SV over
om høsten og opholder sig om vinteren
og våren sør for Novaja Syd Spids og
ned over bankerne til Kap Kanin og Pyke
der i mai måned Juni begynder
og trække op Karaahavet og er
helt opspist til Ensomheden der ligger
på 77° nbr og 88° l.o.f.G. Om sin far var skytten
med Skonert „Brodland" og fulgte hvalros
stimerne op over til øen hvor de fik
140 Hvalros enkelte Hvalrossen kan
trække op på Vestsiden af Novaja Zemlia
Hvalrossstammen under Spitsbergen

holder sig om vinter ~~og Høsten~~ våren fra Kapen
om ~~ved~~ til Bjørøen og langs t Vestkysten
og V. kysten til Smøla Øra.
Skrakker op både på Vest og Øst siden
av Spidsbergen og går op til Virlo
Viktoria ø Franz Josefsland og holder sig
sommeren
der ut over høsten Kommer dov lyd i
September og første dage av Oktober.

Bjørnestrakk

Den Bjørne som gjører sig hi på de for-
skjellige steder ved Kong Karlsland
Spidsbergen og andre steder samt polen
skrakker ikke syd med driv isen om
høsten men de andre bjørne skrakker
syd. og i april mai nord over, men
ikke længere nord end til 82° nbr efter
Barentsens beretning. Fra så langt nord er da
dål for Kobbe arter som den skrakker
efter, den is bjørn som er i driv isen
på østsiden av Storkap og helt ned
til Bjørnøen om vinteren skrakker nord
over om våren en del inn Varsfjorden

og endel mod Valmånaven og Øst for Hopenåen
men det hender at det kan vare Østlige
og Sydastlige vinde som kan sette isen
med kjøm på ~~Vestsiden~~ Egelandsiden op til Forlandet og
~~kjøm mod~~ men da stevner kjøme HAKket mod
Bilsund og Kornsund og den går
da over isbreen til Store fjorden enkelte
kan slenge innen Ytre fjorden. og enkelte
kommer drivende med isen nord over
hvist vinden da er lang vei av Syd
for exempel i 1927 ~~om to~~ i midje
november ~~o~~kom den usunt Sørkap
og gikk i et smalt belte nord over
Shelt til Rødebay vi fikk kjøm ved
Seydgalt og Ekeås som lå ved Flathuk
fikk kjøm på den 18. Inden østlig drivis
iskant av Vestkysten u det maaden av
kjøm, stimo og vinden kan sette kjøm på
den dvis den holder sig helt til Danske
Shadet den kjømmo vil da om sommeren
bakke op mod Pakoribygsundet på Bjørndland

og andre fjorde længere nord inne
i de fjorde hvis hund kjørene og
kommer ut på dirisino om vaaren den
kjøre som da er nord for Jan Mei. Strakka
inn i is mot store ismarken hvor
den opholder sig da der findes masser
av Ringsel en del Strakka V over langs
isRanden, under store isår kan
da vesten isRanden ligge til Forlandet
og da trakka kjørene vord længst landet
men når den kommer til Velkommen
pynt Slår den over mot V/S land. trakka
da op til helt til Ytterøen og holder
til der om sommeren. Den kjørene som
holder til nedre Novaiazemlia og er om
vinteren helt nede til Kolgujew øen som
ligger på 69° nbr og 50° l. O. f. G. trakka både
inne Karahavet og på Westkysten av Novaia-
Zemlia. Kjøre er det en stor mengde
av rent polarhavet og bestanden ser
ikke ut for at minke, om det har

enkelte år blid drept ca 400 bare omkring Spitsbergen av norske selfangere.

Av alle de bjørner jeg har vært med og fanget har jeg se bare en som vilde angripe, det var i 1898 ved Nordland 3 fangstmænd var ikke på en liten isflake for at jage bjørnen ut til isranden, det var almindelig likt og bare en hakkapikken med de omringet bjørnen og den begynte at rusle ut mot isranden hvor båt og skytter lå klar for at ta imot den da bjørnen hadde gått et stykke satte den sig ned og vendt på fangstmændene. Fangstmanden Paul Andresen gik ret frem og viftet med armen og skrek til den, men bjørnen gjorde sig klar for at springe på sin modstander Paul blev ikke vid og da bjørnen kom farende på han la han med al kraft og slog til. Straks bjørnen ovet reisen så

den falt mot isen, skytteren la da
på sprang fra båten inn over isen
men før han kom på skuthold viste
bjørnen sig og så på sin motstander
den kar skal jeg ikke ha noget med
og gjøre og dermed rushede den mot
iskanten og blir drept av skytteren.
i mørke tider er bjørnen mere sky som
når det er lyst. ofren meget nysgjerrig
for at undersøke dre-fra-bruker vi og
sette op en stor stok ved selv-skuddet, for
at den skal få se det og når en da
kommer til stokken vender søke han
alt i nærheten og kjender da lukten av
spækbiten som er festet i av stokken

Da det var lov og bruke gift
hang man også åte i en stokk, men
det er rett som det er at bjørnen er inne
på i bebyggelsene når ingen folk er til
stede hvilket at den som er inne
Tjeldsund i Rødefjorden hadde det

det vart ei kjøn inne. trekt op tak
vevet over ovnen. rasket i alt som
var inne tad med sig en kavrings
kasse dei lå 2 lampe glas inne i kassen
inne pakket i papir de fantes i gjøn
et stykke fra huset. like hel

Fuglen.

Av fugel arter som har sit kjøn på spidsbergen
har vi ismåse Ryper gjesugle di er både
Sommer og vinter. men så har vi 20 fo
sjeldje andre fugler som kommer om våren
til sine rette pladser. av de fugler
er ei fugelen dem fremmede for fangst folks
for tjenste da vi samler en masse dunn.
fugelen er nu fredet om Sommeren, som
vides dj er en god hjelp, da det av flue
utenlandske ekspedisjoner og en del av
fangstfolkene rå fangst på dunøerne.
Ei fugelen blir snart for trolig med
mennesker når den får fred på sine
rette pladser når man har dunen

og lit agg på en formufli måte. når man
skal ta lit ag skal man alltig ta ag
fra sådanne reder som fuglen har
begynt at plukke dunen av sig. den
begynner almindely a plukke dunnen
når den har lagt 3 ag av sådanne
reder som er 2-3 agg skal man aldri
ta mere end et ag og så lagge møse
ller maur over at ikke dyrjo o måse
tar de andre agg, når fuglen flyt på
sjøen, når den ikke er skremt. gravs
den selv over mudens dne er på sjøen
og leker lit med sin mand. Mågen
og dyrjoen er en past på visse jeg antar
at mågen spiser 50% agg av ugfuglungen
for det ser ut lik at han føder sine egen
barn av det slage, når det er år som
her er lite is om vinteren, over vinteren
er det ung fugel i fjor i januar
mnd. i måne skind sjøt jeg 8 fugel
stk og så på flere steder når jeg

Jg gik langsk landet ut fugle. Vaa husken er den fiske fugl som besøker sine reder pladsen og er allerede i mars oppe i fjeldet. Alle Kongen er ogsa tidlig fiske dage av april men de fugle som vender sig av marken. Så som Gåsen og snespurv ~~kommer~~ og gra-spurv kommer i mai

Det er da som alt begynner op i isvaken efter den lange mørke tid. Som mand en og anden gang kan høre revens bjæf og bjørnes ~~tale~~ brummen.

Overvintring og fangstfolkets liv.

Overvintring på fangst er et ensformig liv når det er folk som er fyge og har godt mot og humor jeg har nu fra 1936-1940 ligt på fangst. I det trakfulle og vanskelige tiden har gåd som en dans oppe i ødemarken De to første år hadde jeg en fangstmand i sammen med mig men de to sidste år har jeg bod min fadlande som har arbeidet med hytten og materialene ~~kan~~ og så vant ~~flink~~ og hjelpet til med fangsten han har fanget rever og Blåræv

Rut Bjørn og Ringsel kun kuler Sally og
u 38 år, å så
jeg har skrevet. Fangsten ~~kun også lagt~~
på overvintringsfangst 1927–1928

Mit fangst terreng er fra Øst siden av
Smutenberg til Smitterhuken inne i
Rødefjorden Hovedstasjonen Sallyhavn ligger
på 79°50' nlr og 11° l.v.f.G. så er det 4
Bistasjoner 1 på Fuglefjordnesset 1 i
Fugle-fjord 1. på Flathuk og 1 inne
i Rødefjord. Terrenget er et vanskelig
terreng med skyggie isbre som har store
sprekker Båt må stadig vere i virksomhet
når isforholdene tillater, skal man tenke
og vanne sig på et sådan terreng. da
pris på rev er dårlig og bestandene av
Blåren er så godt som ut fanget. men
forsjønd ved Kommende er det et bra terreng
god Kobbe plass om våren og 33 holmer
som eiderfugelen hekter. Jeg skal her fortelle
litt om arbeids vilkårene til folk som
IKKE har inn truffet fra fangsten og likes
på sine eller på sin kammerats. Det-

dette
er nok utrolig for mine lesere, men det
er da den rikkne sannhet. I 1936 kom jeg
hustil første oktober sne til Knes på tunnyet
så det var vanskelig og finde veien og
hadde bare 1 tonn kull. Grunden at jeg
kom meg så sent hustil, var at den
mand i Tyin Klosset med utstyr og
proviant kan låvet og hjelpe meg med
i stedet for at sende det med "Lygren"
som gikk i rute og anbåde Sallyhaven
Sende kun Utrustningen til Langeybyen
med en lastebåt. Inger II som kom
først til Langeybyen 24 September. og vi
lastet da inn i Motorbåten å gikk deretter
28 September, den mand som jeg hadde
fått jeg tip over med, Lygren" jeg kjente kun
ikke men kun sa at kun var forrigt
mand og hadde vært på iskavet. Det
var en Storkraftig Kar på 22 år men lit
Sen drikti i vendingen når kun skulde
gjøre noget. vi fikk da Utrustningen

på land men da vi pakket op var det ikke
såpe og soda sent efter listen. Vi fik da
motorbåten sat op og samlet en del ved
vi blev da enige at han skulde ro
til Leirgata for at få såpe som Alfred Johansen lå på
længst. Det er 6 timers ro for en mand
med god båt og god strøm. 2 bilstationer
er på veien og det er to timer mellom
hver stasjon så det er ikke noe
vanskelig for at komme frem og men kan
da bestandig se og ny til hvor det
skulde reise op med strøm som det
denne gang gjorde. 11 oktober kl 8 morgen
startet Harald i strålende vei de kom
kom frem til første stasjon vil han op
med 15. han tok op dr, skulle sig godt
og la sig og såve. båten kunde han ikke
annet lå den dreo av. dr stod kun
fri fr båt. måtte da gå rund smeden.
berg til Johansen. Vinden løiet av
den 13de og den 14 oktober kodde ingvard

Larsen fanget manden til Johansen kom
tilbake og kadde Soda og sape med kom
~~de~~ Larsen redde samme dag til Lydgatt igjen
så det var gutt som kunde hengre i.

Den Stod vi uten Sma båt og ikke
fersk Kjöd fr vinteren Jeg arbeidet da
en liten båt av noget tynne panelings
bord så meget at man kunde få kommen
noe meter fra land. vi Klarte da og
få 5 Ryper Sal og 36 Elfugle, det var
hele fersk Kjöd beholdningen og den av
Skulde vi ha til åle. men det var
ikke nok med det. at han mistet
Båten av hjeggeldighet men Kunst i nev
Klarte han å fange fr hele Sesongen på
det tenery han Skulde sjötte da han
fan i om fangsted Skalvene Stod till
fanget eller ikke. Så får jeg andre år
opsent en gut pa 28 år en liten mun
en Kvik Kar nåi han ville. Sende
han til Fuglekay-nesset for at fangste

ner vi hadde ornet beranget og der var
flere rever ved huse åle som vi la ut.
men da jeg kom den 21 november og
hentet hår hadde han kun 1 Ævtiur
og flere fik han ikke live av. Lars
Roman Løiko og mikko ned. gjorde at
han fik den store fangst 1. Nov. Så jeg
mener at slike fangst folk som ikke
klarer at motfange sig, bør tænke at
di må ikke reise og gjøre andre op
råd. Derfor har jeg nu lagt i 4 langer ai
og kjempet for min gjeld for utstyr
og proviant og har nu endelig betalt
det.

Rev bestanden.

Rev bestanden her gåd svart ned
i sær Blåveren Da min far over vinteren
på Dunkrien 1888–89 fik di mere
blåver enn Hvit nu er det som et
mirakel og få en blåver på Dunkrien
Så har vi Hvitrevene som var en

god rev plads fra Blåvær der er mer
lite av den De blåvære som er igjen
har hovedsagelig sit opholdt på V Kysten
fra Kongsfjorden til Gråhuken enkelte
kan da stryfe til Dorgfjorden, men
i Sommeray er Carl Hvitnæ også
fundet dek mange på Kapsnæm, på V Island
er lite rev og det kommer av at dett
er smult med fugle fjeld di er som
holder til der er mest fra Dyfjorden
til Nordkap da dek er leit fugle liv
runt de fjeld også slunger en og anden
i Valbergsfjord Ribsbay og Kap Torell.
Efter min erfaring er Reven meget
stasjonær på de forskjellige steder ved
gang av dens beliand. Kommer da at man
har drevet fangst på de bedre pladser som reven
har holdt til og fanget efter passings-tiden
samt gjorde Gifter en stor skade da den
trekkes. Det kan da å så hende år om
andet at en del rever driver av med sine

da dun alti saker ned på isen, og under
heftige stormer fra land driver de
har hent flere gange om våren at-
man har funnet rever på is flake langt
til havs. derfor ser man at bestandene
av dr rever som holder til på Bjørnøen
og Kapreøen vil ikke øke da dit kommer
og går is fra de steder. Den rev som
de her oppe er meget let fangeli, av ung rev
får man hvar enkle dom, man har ved
åtene om høsten me i år hadde jeg 19
hunrever der av 3 Blårevunger. jeg fanget alle
i Rasle felder og Kjøle de som hadde
dårlig pels inn i Revgården som jeg har
det er rever som ikke blir fullhårdet før
i januar, men av samme kul kan det
vær nogen som er fel hård i sidste dage
av november. Så det er klor forskjel
på utviklingen i et og samme kul.

De eldre av unge rever som blir
i gjen på høsnyet og som ikke vil

gå i fangstredskaben er sådanne dyr som
han sier, at "Rumsneraksne har lagt sneden
fallen eller i saks. Derfor ser man at
de "passeren fellen og åte og tør ikke rører
di, hunsnen er da vaksen stor, tar da heller
på de" ren som ligger sneden fellen og
spiser di. Jeg har fiskt og lagt ut
åte uten fangstredskab med en liten
stok til merk for åte. Reven har kommet
gåd runt men ikke tat åte siden
stokken stod i vertikalen, jeg har tat
stokken bort da har den tat åte. Det
er ikke for det at man tror at reven er
så slu, men den tør ikke [illegible] den
tror at der er fare. Men så ser man
for eksempel gammle reven, som er blid
så gammel at tennene er aptarte og
øinene og hørselen begynder at slå
feil di kan da gå på trefelle og
andre fangstredskaber, men i øienes
bok har di passert hundrede av fangst-

ved Skaben som han Skåd langst landet.
Jeg forsikkr i høst den 25 September og
skyppe ud en vogne jeg fanget i
ie Kasse ut for huset, den var knit
meget sulten jeg hadde ikke for skyppet
den ut for den sprang inne i Kassen såvidt
gjinde den 4 gangen jeg ga den da et
stykke Kobbe Kjød og den snud for den til
Fjelds, men dagen efter kom den en vogne
klos til huset hvor hunden stod lenket
gik den fra og under såkte vide alle
steder jeg hadde en kakke Kobbe Kjød liggende
på Lekket til Motorbåten som var opsat
den hoppet op efter en planke som
lå på skrå over gelænderet på båten. og
begynte at spise jeg jaget den bort
men sprang bare et lite stykke og sat å
så på mig siden var den daglig gest
i motorbåten som jeg la en bite kjød
op på Kasten. om det var en samme
som jeg fanget inne 4 gange vil jeg

ikke på Stå, men jeg tror det. Jo ap
ved Stiåle jeg hadde lagt Flue Sel
Skotten blev den ene jaget bort av de
andre revet, det var en tispe og kan den
nu i revegården og er meget tammere
som de revet jeg har had 2 år har mistet
av hånden.

Fordi jeg mener at Reven er meget
stasjoner på sine pladser er av erfaring.
I 1927-28 da jeg var mitt i Lydgatt
var der et hi inne i Magdalenebay, det
hi blev om Sommeren 1926 tat ungene
og Sommeren 1927 å så tåt unger, det
var en Polartispe som vårin fik
viden tispe på en saks ret ned for
hiet med 7 fullvåns hvalpe og
den Sommes var det ingen ner i hiet
og senere har det ikke vært ner i det
hi, likeså inne i Rødefjorden tok jeg
3 hvalpe av et hi i 1936 jeg fik da
om vinteren en gammel tispe med tæte

fanden. Siden den tid har det ikke
været ver i det hi. Nu har jeg had en
Blåræv tispe i fire sæsoner som har had
hvert hun på sæsenget hvor sommer
har jeg sat ungerne ud for hvit og
fremdels her, hun har passet sig for
alle fangstred skaber i fjor i mars Rende
jeg ikke efter hun, men ved at skyde
et så den dyr vil man da tape flere
hvalper.. Da jeg kom hertil var det like
ver på tæsenget. Grundet Gift brug
og fangst efter pæsongstiden var tæsen
så godt som ødelagt. På et så godt
fæglefjeld tæsen venter jeg at se mere
ver. da jeg bestemte mig for at være flere
år her oppe fangede jeg ikke efter
1ste mars jeg lå det åle hvit og
de i tæsenget for at de ikke som var
igjen på tæsen ikke skulde skræmme til
fuglene Kom i fjeldet da blev det mat
nok til den Det kan vist sig nu

at tunenget har gåd fsem da jeg nu 4de sesong fik mange flere ræve end første sesong. til det at jeg ligger mit i tneleum 2 store tuneng som fangsten drives.

Rensdyrbestanden

Rensdyr har nu i flere år været fredet men det ser dårlig ut med dens fremgang grundet flere fangst folk ikke har estimeret fredningen. det er ikke de fangstfolk som ove vinter, men det er sneefangerne som vi kalder de fastboende som gåo på fangst om sommeren og driver landfangst efter storrobben. de skyter ren når som helst. da ikke de fastboende har været under søkt efter hjemkomsten, om en fangst mand skjøt en ren eller to for nødstørftd vilde bestanden atigevel økes. jeg har nu i 1936 og i sommer 1939 under søkt på flere steder om ren bestanden fremgang. har været oppe i dalen

og på Tjeld platan som remen var for i
mange vis i 1936 så jeg fare efter et par
skytten i 1939 så jeg ikke spor nogen
steder, så her på V.V. og nord Kysten
er det så godt som slut for rem. men inne
i Tysfjorden i Sarken fjord for-talte
fangstmand Helmer Vik som driver
vinter fangst at der var bar med rem.

Men der har da heller ikke været
disse Rupp skytterne.

Jeg skal gå tilbake til Hvalross og fortelle
mine læsere om Hvalrossfangst for ø. rem.

I det første Hvalross fangsten begynte, var aldri
et skud løsnet efter dem, det var almindelig
og lure sig til tilflukt og kaste parpinnen
i siden, man kastede almindelig 6-7 harpuner
på hver båt harpun linen var almindelig
12-20 favner og harpunen blev skiftet
på en stang flinke Hvalross
harpunerer kunde kaste stangen 6-7
favner og få dyp fast. Når første dyp

blev sat fast hoppe alle på fjorn. di
kom al mundtlig skaks op fr at se hvad dit
var på færde linen på fiske dyr var
da ove ført til linemanden som sat i næst
fæste rum i baten linen gik fra pullerne
og og et tom rent kams toft, ovde fra
Harpunern ø og skikke ellen at lede ind
på linen mitte fjorn nviagli av linemanden.
man Raskt da et dyr til fast og så
la dyrene lit at Kjøre bare så at fjorn
stod i et Rok.. da dyrene begynte at
slakke på farten var dit- om o hale
inen på linen at man kunde få flere
fast. man kunde ha op til 5 dyr for
båten. så blev dit lit at hale en efter
en klos inden baugen på båten. og med
lensne o av hive den flinke Harpunern
dreph di med et skik i nakken dyrit
blev da i en fart forfaut agten over de
andre kjørte frem og neste blev in hael.
At kunde hende at di dukket under

et isflak men da var det og skikke på
linen så dyrene kom op på andre siden
men holde da båten fast til flaket med
harpunen og harpunen sprang op på
flaket med linen og dræbte di var
isflaket så stort at ikke linen rak
kom dyrene tilbake for at puste og da var
det at vi agter-over av fuld kraft. efter
at ikke dyrene skulde hugge hul i båten
Det hende flere gange når det var sinke
dyr at di la på båten og hug hul
det var da almindelig skik og skikke
en vælle eller skjære et stykke tøi av
trøien eller av buxen og kjør i hullene
Pa samme måte gik det for sig når
hvalrosen var i sjøen i vandet. man
rodde efter til dyrene til man fik
en fast men når di var sky skulde
man ikke og ro di op. når man
hadde hvalrosen på land vare det og
lure sig inn på den og når man kom

passende mer sprang mann til di som
la mennett fjæra og stak di ned for
at spere veien for di andre. mann kunde
på den måten skikke så mange at mann
kadde kast i fartöia, men kap på mann
måtte di vare med tenden, ellers tok
kvalrosen tenden ~~og~~ slæa mellom tenderne
og slengte de himmel höit.

I de sidste 30 år har da fangsten blid
på en gandre anden måte, og kvalrosen
er blid mere skyg da den fåles ikke
skytning. nu fa-tidne er ikke de gamle
gode kvalrosfrasperne og finder og nu
er det første klasses gevær som brukes
nu kommen en båt kjørende til et flak
kvalros på en ca 20-30 meter begynder
de at kvalle på den så at tenderne
skvatter av hode på en del som blir
~~fa~~ truffet gjennom i hjernen de er ikke
så nøie hvor di treffe og matten blir
sårt og går til bunns, men så er det

flere flinke skytter som har det rett og skyter ikke på dyret uten det er drapsskut. men harpun og lense fangsten er skut hvis den har fremdeles vært har det ikke gått så mastet av dyr til spille. Bestanden har ikke minket men det kommer av at det år om andet ikke fanges en hvalross. da prisene er så dårlig, men hvis det skulde ha drevs fangst på den hvert år og på en sådan måte har bestanden vilket ha gått rask ned.

Da Sally drepte sin første bjørn

7. Desember 1938 Var min kammerat og jeg gått til Bilfabrikken i Rødebay. det vhr da kommet en del drivis som lå langt landet. Ut på dagen varslet en bjørn sit komme til signal ute som la 20 meter fra huset hun hadde blit lét merdis men hvelet big at hun Rende skyte. og gik ut i fjøen

og lukkt op skyttr luken hun fik da
se barnen slåt og spist ved åle. hunden
var ellevil da den kjende teften av bjørnen
men den fik kun slagt av med
sin grøding. og vendt til mannen
kom frem bak en sky. da mannen
hilet frem la hun an og sprang med
et brøl til siden smekk hun skyttr
luken iggen og gik inn. hun torde
ikke gå ut og se da hun trodde
barnen bare var såret. vi kom da
hjem og da hun kirke os ut fra dørn
kom hun og fortalte nyheten. vi
gik da til åle og der lå bjørnen truffet
midt i brystet. men da var det som
hun våknet op av dvalen ved lyden
fra os. da fik vi let spil og måtte
således skal de ta barnen. jeg
begynte kunde at det var så godt
mat i hunde at hun gjøt på den
for det er ikke så greit for en kvinde

og vare alene nå så damme redyst komme
den andre kjøre skjøt hun i februar
da var vi også borte den fikk hun se
ut på isen, vinden falt på den og
eplu min fortelsing om at vi brukte
legge et stykke spak i ovn for at
kjøtten skulde få teplun og komme
til huset på skutkveld. la hun
spakene i ovnen og kjøtten kom. da
den var ca 50 meter fra huset smalt
det og kanon falt, men da var hun
ikke god og nesmotig da vi kom. vi
fikk da årsåe kilungen om at vi fikk
leare kjøtten på telo skut. og det var
ingen kunst, vi malte holde med
for vi tynkte det var fint leve og
få kjøtten lakket til huset. ifjor
hadde vi ingen drivis hu om vinteren så
det vi blev ingen kjøt fanget men nu i 1939 år 1940
fikk vi isen ~~tidlig~~ 11 november kom drivis
isen og blev liggende til 14 november da det

blev
Så lyi vinde og den gik til havs men det var
ingen bjørn på den kun i nærheten. men en
dag jeg gikk over isbroen til Fuglenesset så
jeg fare efter to bjørner. Da jeg kom et
stykke lengre frem fikk jeg øie på dem men
da vinden falt ret på dit la de av gaarde
med over breen, de stevnede mot
Fairhaven. og jeg tenkte nu får dalby
bjørn i år også da jeg kom til Fugle
neset så jeg fare år di. de hadde
da gått langt bendt og spidt op åte
av flere trefallen og stongt fellene lang
bort over marken. Jeg blev da på Fuglenesset
to dage Da jeg kom ~~hjem~~ et stykke fra
huset hjemme så ~~så~~ jeg bjørnene ta ved
selve Rede som star ca 200 m.t. fra
huset ut på nesset og da jeg kom
til huset fikk jeg hele bjørne historjen
Dem laid således. da jeg efter 3 timers
kadde forlat fulat hunde og hunden
hjemme fikk kun se bjørnene komme

svömmede tvers over hvonen og stemde
til nesset hvor selv skudet blod. den
stikke bjönn gik straks til selv skudet og
fik sin död, men den andre sprang ikke
dnfra da skudet gik den sakte sig ved
selv skude og begynte at slikke blod av den döde
hun tog da krysiflen og lade sig i skjeld
bak en en gammel Rudde tomte som
lå mit i mellem bjönnen og huset. hvorden
holde hun imod hun la da an og
hun av bjönnen gjorde da et sprang.
falt og blev liggende på forbenene hun
gav hun da andre skud som straks
den til jorden. Da jeg kom til bjönnen
så jeg det var en binne med fjorungen
~~hun~~ hadde og så hanget 3 hvitbere i Rodde
felden og klappet de sinne i vei gården
så mine kone mig forsat at jeg er
klok og he en saden bjönne jeger
i samend med mig hen apsje i öde
marken.

Hendelser

Skal her fortelle mine lesere om ting som har hendt mig i Fjøsken

Februarvinteren er ingen nådig herre mand kjenner og februar er barskeste tiden. Den tykker kommer Solen og tynner alt snedekke og tar overhånd. - Vår fangst fartøyene søker til fangstplassene er det ikke ofte de har maksvei og Sol i Skiene ~~Forliden~~ For i tiden var det få av skutene som hadde maskin Derfor måtte man nøie seilvind var i vente søkte ut av isen og med små seil dagg klemmen av Da hadde vagten hånd roien for å holde skuten og takkelasjen vaken lunde fri for is. Den erfarende fangstmand har fremfor andre mange slags "Veivisere" som skulle kunne til de beste fangstplatser og holde kunne borte fra de farefulde steder ja selv den dyggeste og innpulsive kan ikke tenke sig

mulighetene av alt det de usanne fangst folk opleve En enkelt sel eller to- tre i følge Kan veivise den usanne fangst mand til de store samlinger av sel. En vaardag med gnelende frost kan skyr. komme op fra Rakysten med tusko eller tøfler på benene og gå op i isbuset Det skyner lattelig men efter to timer kan det være kald Kinn og fint fangst vær Det er kun en selvfølge for fangstfolkene Vi gik fra Tromsø 26 mars 1925 med M/K „Guldbrand" skyede vi om bord. Da vi kom til Vadkyn satte vi kurs NØ. Hadde fint vei om bord Da vi kom på 74° nbr og 40° l. O. f. G. møtte is søipe Dårlig isforhold Vi gik da ost om langs Søipe kanten Vinden var løi nordlig med 10 kuldegrader om natten la vi bak ved isøipe kanten Da vi kom 4 april var kommet 20 km. i NNW av Matoskinshuk ulempe Novaja Semlja. Stak isøipe kanten

No over og ingen tegn av Sel var at se. vi
satte da Kurs for Kap Kanin litt på ond fiskede
midnat opfik Storm Vi la inn tre rev i Storseilet
og satte storm klyveren stoppet motoren
og la bi for Styrbordshalse, da jeg tok fri
vakt kl 8 aften påla jeg Skytten at han
skulle holde takkelasjen og særlig for Rullen
nogen lunde fri for is. for hvis en Gjø-
vind kom over fartøiet stor Knek
som talg Det var nu 18° Kuldegrader, da
hadde sovnet en stund blev jeg vekket
Kraftig i armen, idet jeg slår øinene op
står en ukjent kar i Kahytten hans
store vidder og skindhue la jeg særlig
merke til. Da jeg skulde ut av koien.
blev jeg op merksom på at skuten hadde
en fart-fuld stilling og da jeg på Kój-
kanten skulle spore manen hvad
som var på ferde var han vekk. Jeg
fik da koien og støvlene på i en
viss fart Fartoiet lå så over Bergets

at det var uggjörlig at slå på dörren Da jeg skulde ut Rakytdören mötte jeg tjuende Ane ap, den var tilfreds med det skjeld idlag I vrakrummet stod frelle skytter Lars Svenden halvt hjemme med cabans vos-hestveg. og sjön lå inn over dek til 2 planker fra Rustkammen. Fartöiet så ut som en isblok. Ingen mann var på dekk Jeg fik ikke sagt annet til skytteren Er du tenkt å arbeide ude uten vanter. jeg tok i ratte for å drive det til cabord for at få skuten unna. Men rorkilen var frosset. jeg kom mig ut av rorhuset og fant aksen på plads hugget av pikfaldet og klyne faldet klyvern falt på sjön men gaffelen falt ikke med for pikfaldet var så frosset at det skar ikke blokkene jeg tanket inden av hugaxkappen og rapte ned til folkene kom op. Det er om at gjöre Springe så op på den indre side av le vant jeg

fik hugget av pikfaldet op for isen som
var frosset på det Gaffelen falt da ned
men fastnet lå dødt Da jg kom ned, var
alle menn på dekk men alle leer for
sakt så nær som anden Styrmen og
Bådsmen Förste Styrmen blev stående der
han stod og begynte å skrike. Kapp
mesteren vi Ranke.

Anden Styrmen holdte i mig mens
jg Kravlet ut efter bommen og fik hugget
av bomtöfle Kom inn igjen og fik hugget
av storsjöle og alle mastebånd Vi fe
hjelp da til, og sjöen slog da med seil
bom og gaffel så det gled utfor rekken.
Da kom skuten op så babords rekke blev
synlig Ingen tråd sjö turet fastnet til
hvert mudens vi arbeidet. Det blev nu liv
i de andre folk som fik mastene fri
for is Bådsmen isen av fokken og heiste
den op å fik skuten unnaa fik hugget
Klyverne men storseil bom gaffel var det

ikke tale og få berget, heller ikke så vi noget til det i mørket.

Vi lenset da inna var vi ½ 10 for mulgens å komme i le av Koslinöen som ligger ved Sydspidsen av Novaja Semlja. Da klokken var 2 morgen den 8 april hadde vi banket fastoit rent for is. Ut på formiddagen begynte vinden å løie, og om eftermiddagen får vi is kant som skjøv SW over klokken 4 eftermiddag får vi odde på isen svingen runt isodden som skjøv Ost over, her er det isstöpe og vi får ly i le av isodden, men svel döning av VW. går igjennom isodden.

Vi ligger nu 20 Kvm i W.S.W av Koslinöen Vi holder det nu bakkende med Musan Klyve og fok: le av iken, indet drev av sjö så vi har ingen anvisning å frykte tros kulden er 18° Reuse grader. Da jeg nu atter tok frivakt. påla jeg fallskytten at han måtte ikke bakke for langt Ost over da vi hadde en grundrekke som lå

ca 10-12 Kom. i Syd av Kretsidøen. Jeg hadde
sovnet en god stund og våknet ved at
ha drømt at jeg så store brått i le, og
at isflakene for kom med høit i været.
Jeg lå en stund på drømmen, kledde
på meg og gikk op i rorhuset. Da jeg stod
og talte med skytteren om han hår lagt
lenge akover og hvorfor han ei kommet
inn i så dyp sirpis, får jeg se bråttene
tvers i le, det var vasslet i drømme. Det
brøt da fra to steder agter for tvers Isflakene
for høit i luften, is sirpen var nu så dyp
at skuten klarte ikke å vende med bare
seil Maskinen blev øieblikkelig sat igang
og vi fikk skuten vent, men det gikk sakte
fram og vi drev nesmen inn på bråttene
Jeg gikk da vi nyigen for å se om der var
mulighet for å gå i mellom bråttene
men det var håpløst Det brøt i et jeg
ropte da ned for å tirste folkene at vi
klarer det først når bare maskinen fungerer

Da vi passerte det siste bråt, holdt dragsuget
på å ta ass så nære var vi og 200 meter
Så om kvåstene stoppet motoren, Det var
gått skrik i oljespissene. Vi fikk motoren
igang igjen etter en liten stund, men
da var skipene så og isflakene så
sammen presset at det var umuelig
å sikre skuten frem. Vinden løinet litt
ut på dagen den 9 april og det blev stuil
sjø Vi frøs da fast fra toptønnen kunde
vi ikke se åpent vand nogen steder
Blev da liggende der til den 8 mai, da
brøt isen op Vi fikk en masse påkjending
av skurring Isfjeldene brekte sammen med
blev en del lak Den 9 mai var vi utfor
skanten Været var fint nu og jeg bestemte
mig for å gå til Svalbard for at sette skuten
Så vien langsk iskanten til Svalbard
fikk vi enkelte sel og storkobbe Vi kom
til Grønfjord i Svalbard den 14 mai Vi blev
da straks mottat av kullenderne

særlig direktøren Allevensle da han hørte at vi hadde havarert. Vi fik hjelp gratis på land og fik fårtøiet tat og de bins vi trengte for å forsette fangsten.

Vi startet så til Vesterisen Da vi kom dertil blev det heller ingen glede Dårlige isforhold. sydaskelige vinde med tåge hver eneste dag Truffet på flere skuter med dårlige fangst resultater Vi opholdte os i Vesterisen til 8 Juli men begynte da og bli blyge lus Al fangst vi hadde var 150 dyr men Jeg ut fra at vi hadde gode chanser for fangst ved Nordostlandet (Svalbard)

Jeg besluttet mig og gå til Danskøia hvor jeg hadde et hus stående, som min far hadde fåt av Hr. Arnold Peike London efter de hadde over vintret i 1888-1889 det var et godt tømmer hus, men en del fangst folk hadde begynt og gjort herværk og tat materialer av huset fiske mend som begynte å reve vor fangst

Arthur Docås som over vintret i huset år
1920-1921 hun tok da materiale til et hus
som hun bygget op i Hirtö sundet inn
for Vardkoien Jeg skrev da en plakat på huset
i 1923 at de måtte ikke mere gjøre hus
.vark. men det nyttet ikke de var
de folk som ødela og stjal ovnene.

Da jeg kom til Danskoien bestemte
jeg mig og rive huset da det ikke
kunde få stå i fred. Jeg tok timret
og gik til Grunfjorden. byttet det i
proviant og olje mitte eskorediglen
av direktør Allevense så jeg fik timret
godt betalt Mudens vi lå der vinte
to av mandskapet ansmmaskinen og
en fangstmand Disse var da blitt
forsovet av tunen De blev gående fra det
ene anlag til det andet og blev så med
sent med en laste-båt Arbeide på
anlaggene fik de ikke da direktøren
hvile de var vonk. Vi andre blev enig om

å fortsette turen selv om vi var to mann
mindre og gikk til Nordostlandet den 10 juli
Der møtte vi gode isforhold og fint vær
Vi kom da helt op til Kvitøen og Victoria
Vi fanget der Hvalross Storkobbe og en
del bjørner i den kjente is som lå
rundt øerne Vi var ferd tilbake den
29 juli og var i Tromsø den 12 August
med en fin fangst så det lønnet
sig godt ikke å gi op om vinteren
tidligste ass de to første omgangene
ved polaristen.

Skal nu fortelle mine lesere en
hendelse som hvert utrolig men dog sann.
i 1905 førte jeg en fast Lystkrus pråve" vi
seilte fra Tromsø 20 april, anker ved
Sarnes på Finnmarks kysten for mot
vind ~~Natten~~ 3-4 timer efter vi hadde
ankret, kom to skjøter å bygge ute
at bygge rede oppe på Klofalds bakken
det var ont for skjærene og få kvitunge og

Sette fast så de fakk stadig i dekket
men så kentet de ler på land og
fik Kristene til at sette fast. vi blev
liggende 3 dage og nete var nesten
halfardig Det Kom da god vinn og
vi strekte storseilet op få vi lettet
anker, da vinden begynte at slå i
seilet rasslet nete ned. vi seilede
og skjærene fulte as til vi passete
Honningsvåg men da flöi de på land.
Da mente gamle skytter Ole Pinda nu
begget sjina lik Ridde til oss dokke
skal bare få se og han det ikke hvast
for det det var skulde jeg ha gåt på
land og ikke vært med lengre.

Vi fikk en strykande vin av SW.
så det bar av gåde med 8 og 9 Knob
og da vi Kom lik i Kanten ut for
Kap Kunin blev det lei brist av
seg vi fikk dagen efter 200 sek. at
is var da gåt ut Nordhovet og

Selve Samlet lig i en is Klap som
lå fra Kap Kani og nord over mot
Gåselandet på Novaya Semlja. Der
holdte vi til og fangstet Sel når veiret
til lot oss vi var ca 30 forskjellige
og flere fikk ladet i den is Klappen
10 Juni hadde vi 800 Sel og 50
Storkobben Det blåste op en Storm
av Ost vi lå da med Smål Seil
og bakket i la av is strømmen. Da
jeg hadde spist middag Slengte jeg
meg ned på Sofaen og lå å hørte
på er ovn bevist at jeg Sov ikke, men
plutselig hørte jeg at jeg Stod
ved Nordpolen og ved Siden av
meg Stod en Svær mann og
la Ferdig
la Fingeren på Kompas skrek N.N.
Jeg skulde Se han op i ansigtet
Det var han borte Jeg blev liggende og
tenke på det merkelige Syn. og jeg
hadde da lest om mange vanskelige

og V.V. blev da Rens til Ved ilen ga Gik
op til i Kappen og ropte Ole Pusa ned
det var han som hadde vagt. Jeg vilde
fortælle han hvad jeg så. Det var merke-
lig da han a kun vi seilte over bugta
til Norilen som sakt blev gjort
vi satte til Bredfakken og lensede
nesa med god fart. Da vi hadde
seilt 400 nautiske mil i VV begynte
vinden og løie, og da vi fik ilen
som lå ca 40 nautiske mil so for
Kapen blev det aldeles loi Gais
Jeg Gik da op i topstonden, og satte
Rikkerten på ilen, da så jeg del
så langt øst vi sak Somtle på ilen
SW over i spreke stimler, og vi lastede
oss på 3 dage. da vi 25 juni Rom
til Tromsø. Så Ole Pusa estak seil
på sjina. Kvist og grønn betur fuld
last for a vel nå a dømmen Jamne
ved får a fortjenste.

Skal her fortelle mine lesere om hvorledes
Beisaren" bekjendt russeskipstyrer i Kristofa-
bay Novaja Zemlja.

Sommeren 1909 utrustes isbaatsredderen
nuværende forfatter Lars Hansen en
overvintringsekspedition til Kristofa bay
på Novaja Zemlja Lederen for ekspe-
disionen var den fra Lars Hansens bøker
saa vel kjendte „Beisaren" eller Bernt
Jørgensen Som hans borgerlige navn var
To finnlendere og en yngre Tromsø gut
Harald Aune utgjorde besætningen.

Den 14 Juli kom endelig ekspedi-
sjonen av gårde en uke tid forsinket
Skylden for det hadde Beisaren selv for
Saa aparte en overvintringsmann som han var
like aparte var han naar det gjaldt timring
av bustader med det gammle kjente merke
Leyskolens kaffek no 1.
Endelig den 14 om kvelden fik Lars Hansen
kloen i sin mann No ska d bare bort

og sige adjøs til kjæringa. Sa ska a gå om
bord Mun vduen som kjende sine folk.
svarte at han skulde følge kom for han
hadde forskjellige ordre som han vilde sende
med til Skipperen på Selfangeren. Ja sa'. "kan
Olly som skulde skakke skipperdiljonen over
til fangstfeltet. Da de kom apti Bisarens
kjøre i helvedsvrita stiok kan inne, men
kom igjen allerede efter et par minutter
Har du alt fått sagt adjøs til madammen
spurte Lauritsen nei ho var bortbuden
til ei dame kalla for Gamle Norge som
bor dina ved sia av oss. Ja men da
kunde du vel ha gått inn der nei a
vilde ikkje for dæm kan fyra der a
kan si adjø når a kjem igjen Og med
disse ord gikk Bisaren tilbjøs over faden
til Novaya Zemlja gikk greit men med
seilfart tok det selvsakl lengre tid
enn med nutids skip og motorfartøier
i midten av august blev Bisaren og hans

fangst Rammsaks vellyd landsat i
Kristofabay Fangsten på sv og hjem tro-ret
dette året til a bli glimrende fa det lovet
så godt, at selv de to finderne Smellers
ikke tålte hverandre ikke rått op i slagsmål
mue enn en gang pa seks uker. De
var nemlig rivaler hjemme i Tromsø
vildt forelsket i en bu fundet dattes Sme
gik under navn av Slos Kristina
Efter dette ene slagsmålet somente
med at den ene holdt på å rive ut av
den andre blev det fred og våbenstillstand
fra Beisaren forbante sig på at han skulde
skyde og henge og drukne dem som først
begynte med krangel igjen. og den ting
viste de at hadde Beisaren først lovet
Ingen stod det like bra fast som om
Var hene sjøl ellr en annen vill mand
hadde sakt det. Men hvor lenge var han
Adam i Paradiset Kunbene som for-
søkte å slenge dem ute kom denne gang

i skikkelse av nogen russere som overvintret 25 nautiske mile lengere inne i Krestofa bay Det var en russisk fangst og opsynsekspedisjon på 33 mand med fuld magt til å arrestere enhver som på nogen måte overtraadte den russiske fangstlov. nordmen hadde lov til å fange i fjorden, men ikke på land Og dem ting var de norske fangstfolk klar over, at behandlingen som russiske myndigheter gir sine fangere er mindre aktværdig. En dag ut i november kommer så Beisaun ansigende tilbake fra sin runde til revfeller og selvskud Da får han øie på en mann visuniform bydelig vis forbeller at han er russisk opsynsbetjent Men ikke nytt med det Fyren står med Krag kardbusk i anlegg samtidig som han river av sig en lang lekse på russisk som Beisaun ikke forstod et ord av Men som han sa senere det samme kunde også vare.

Russeren begynte nu stadig skjende på
å nærme seg vår gode venn. Men det turde
han ikke ta innstat seg på, for da det
bare er et par meter mellom dem, vender
han øiblikk på hodet for om mulig å se
om de andre som er inne i huset er
blit opmerksom på at han har fanget
en av disse norske overvintrings
krabater. Dette øieblikk var til skrekkelig
til Beisaren nødning han foretok en
dutil passende anmerkninger og bannskår
russeren på hodet i kneen. ivrig sema-
forerende med benene da han kommer
på kjøl igjen ser han bare snegufsk
efter Beisaren der han går bant bak om en
svær isblokk. fraktende russerens magkarabin
med sig. Beisaren la nu veien slik at
han kunde komme inn på sine kammerater
og få varslet dem, så ikke de og så skulde
dumpe uforvarende op i russens kjøler en
hal times tid, fandt han Harald Aune

som holdt på å flå en svær bjørn han
netop hadde fått i et selvskud De
gjorde kamsen ned i sneen og går i hver
sin retning for å møte op hver av
sinnene og deretter møtes oppe ved
bilstasjonen. Bjørngatt litt på hvelen
sinnet vi de fire karene samlet i reisve-
gstuen men det er lydelig å merke at
humøret ikke er det beste og forhåpningene
ikke de lyseste. Borgola kamrer dem
Gjorde av sinnene. i morgen går jeg ned
og forhandler med russene for jeg tror
like godt russisk som finsk og gammelvaken
gjæl skal ta dem om de ikke lar os i
fred og lar os beholde proviantén å utstyre
Re får heller møte op med straffe greiene
sine når våren kommer ja det kannes
på at ikke fan om å gi meg over
Et hvild var det at vi fikk anretningen hit-
til hytta men det gjorde jeg bare fordi
det var så rått der ute Vil svare

Harald er vi enige om at vi ikke gir
os over. Så gjør vi det heller ikke om så
fanden var dansk Men nu tenker jeg
at vi tar ast en liten lur. og så går vi
ned og følger bedningene litt på tendene
i morgen. Vo er a pensade enig sa
Beisaren og der med gå Kaare til køis
Om morgenen tramper finnen Wilmi ned
til Hovedstasjonen men finder dem
for lat De andre tre Rom til på tingaal
pa ham. men de Godeste for et
forgelig lyn som måtte dem.

Snøvet var opbrukket og al proviant
stod ut over melsekkene hadde rotten
som utover snøen utenfor huset og det
øvrige av det de ikke hadde raspet
med sig hadde de sparket sundt eller
skåret i stykker Vi Rota den eldste finnen
risker på hode og sier Nu står vi fint
i det ja du har ret svarer Beisaren. men
det Kunde da ha vært enda verre. vi

han nu ialfal friheten og da skal ingen
av os vare lens for pang den dagen vi
går i land i Tromsö for fangsten har vi jo
bruga. og nu vet vi om fiendene og vill
at a kjender nidaren han Lars Hansen
ufft. Så har vi ei av av skulerne hans
hu for norrken nessen slepp inn Von
plien nemelig å lokke når det er nokka
gale fatt. Det er bare rart at hverken
han eller Olly viste om at nessan låg
hu inne men dem hadde vel kansje
en rev bak øren begge to ja husan
veit Fire dage senere kom russerne bil
bake til de norske fangstmenns hovd
stasjon Revhiet men fakk dit tomt
Russerne gikk da igang å ödelegge
selv skut og saklen Men efter at fem
av dem hadde fått hvar sin ladning
grovt salt i bak-skutten forsvant de
hulende og bannende på russisk dermed
var fangstmennene forlöbi fri sine plag-
ander

Men om det nu var Kvit musen så gik det
likevel ikke mange dagene før Beisaren
merket visse tegn på at nu fikk han
andre og verre fiender enn russeapsdyr
å slås med, i midten av Januar
gikk nemlig begge finnene til Kvit
for Gjøbunk De rådslog lenge sammen
sikker Harald var heller ikke fegrig
Den eneste som ikke syntes ensel det
var Fisk for alt dsom het mel mat
og grønsaker var Beisaren kan var
Samme rabelisten enten han åt Gjøm
Kjøde Rakk eller råk Og selv om det av
å til kunde dig en spaklugs inn
imellom så lest han ikke merke det
heller Ned for det Så sier han en dag
til Harald Du a tar ma en tur på
de fire dagen inn i landet til apoteke
og når d kommer tilbake så skal vi
Se Kem dom skal få overtaket, for nu
skal pinada skjøbukken på døra

enten han vil eller ikkje og dei fortere enn
han Rom. Fire og et halvt døgn senere
Rommer han tilbake og finner alle tre
kameratene hi Rós. A matte legge
ma i-går sigo Harald Hen nu skulde
han snart vare oppe igjen mente Beisarn
åg tok hi å rote borte ved ovnen, snart
koka en kasserolle med vand og så
hakka han fæm en liten passe av nygakken
og heller en dl av innholdet oppi kasse
kollen fulle tre koppar og lar hvar
av karane få sin drink En halv
time senere tvinger han i dem en
kopp til hver Og allerede om kvelden er
Harald ute i skjåen og klöver ved og
plystrer muntre melodier fra forille
gang på longe En uke es tid senere er
også de to finnlendene friske og vikola
spør ka de va du ga ass Om d sei
dt så veit du ikkje ha dt e for
dt heiter Klo klare og e forresten eit

latinsk navn på sysgras Om våren
fikk det norske utenriksdepartement
melding om at en russisk sledekjø-
disjon hadde kjørt over isen til Vaigat
på det russiske fastland og derfra sendt
telegram til St. Petersburg om den norske
fangstekspedisjon i Kristofabay Russerne
bestemte seg da for å innsette landet
helt og holdent. Departementet under-
rettet Lars Hansen om at han måtte gjøre
fortgang med å hente folkene sine, om
han ville berge dem og fangsten fra sjøn-
død og russens vilje Snart to uker senere
fikk vi den norske delfangst „Autumn"
av Tromsø på vei op til Novaja Zemlja
Lars Hansen hadde leiet denne
skute av ishavsskipperen Sørensen som
med sønnen Sigurd som fører Den 16 juli
gå „Autumn" inn i Kristofabay og
møte vår fine venner Omtrent samtidig
med at de seile Rhin her langs

ombord blir de fra dekket på Autumni
var röken fra den russiske vägtbåt „Bakan"
Ja Kaur siger skipperen her gjelder det liv og
død så nu får alle mann sette
storseilene til skal vi komme gå Kar
og den Beisar som er inne i motoren
får gå ned og gi maskinisten en hånd

Sakket vare russernes vanskelighet
i isen og Tromsövaisingenes kjendskab
til hvordan en kan arbeue sig frem
kom de endelig ut på fire dage klar
for følgen Og den 29 Juli mønstret
Ekspedisjonen av i Tromsö med Kr
3000 på Beisarens part og Kr 2000
til hvar av de andre En måned tid
senere leste pastor Kristen Arvaldsens
besvorgelse over Stor Kristina og Vismi
I brylluppet var både Lars Hansen og Soren
Kramm samt de øvrige som hadde
hat med Ekspedisjonen og hjem
kuntingen å gjöre Den neste som

hadde forfall var Kilkola fa han sov ut
sin Kjærlighedssus på politikstasjonen
i Tromsø.

Til slut skal jeg fortelle mine
lesere at Bernt Jøgensen var en mand
som for skod sig på at skaffe arbeide
og var samtidig en flink og dygtig
fangstmann og døede mange håde
steen her oppe i nærheten år 1906 lå
han overvintret inne i Devebay
Svalbard med et års proviant
i 1907 da man skulde hente ham
var det umuligt at komme inn
til fjorden da isen lå pakket tæt
i mile vis fra kanten af stasjon, han
måtte da ta en vinter til og i
September 1906 x hadde de bare 1 kg gryn
da sa Jøgensen den grynen skal
vi ha til Julaften og vi klarer
nok Knudsen av at ete av landets
produkter Det er bare vanet fra han

Bernt Persa kun som ikke vil øte
klodyr men så er dt da nok av
den så kan svelt nu ikke ijal
men kan gåe nu åt adjevel av
skjörbuk da kan hae så dåsig
humör og ud fa ho Andrea Kjønnya
at ho skal vare utes. De klarde
sig godt hele vinteren med kjöne
kjöd og ren og da var også Pajendene
op i fugle fjeldt og fant Lyrgjæl
og Rakke kuppe Men Bernt Persa
fik skjörbuk og döde om våren 1907
Da sa kan til sine kammerater
hvad dt ikke dt a sa at humör
gjör dt muste hen bare i ësorken
Efter hjem kommen blev Bernt Jørgensen
gift med Bernt Persas kone.

Sallyhavn den 13 Januar
1940

av Waldemar Kramer
Tromsö